

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 26.09.2024

Dokumentet är daterat: 26.09.2024

The document is dated: 26.09.2024

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Lasse Pollari

Pvm / Datum / Date: 26.09.2024

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 26.09.2024

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Päätös asiassa koskien voimalaitosten sähkön tuotantoa ja tarjoamista sähkön tukkumarkkinalle

Asia

Energiaviraston päätös koskien Oy Turku Energia-Åbo Energi Ab:n energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (myöhemmin "REMIT-asetus") noudattamista.

Asianosainen

Oy Turku Energia-Åbo Energi Ab
PL 106
20521 Turku
(Y-tunnus: 0984944-9)

Vireilletulo

17.5.2024

Selostus asiasta

Tapahtumankuvaus

Energiavirasto havaitsi, että 1.1.-7.1.2024 (myöhemmin myös viikko 1/2024) aikana sähkön vuorokausimarkkinan hinnat olivat poikkeuksellisen korkeat. Erityisesti perjantaina 5.1.2024 nähtiin ennätyksellisen korkea tuntihinta Suomen tarjousalueella.

Energiavirasto havaitsi, että Naantalın voimalaitoksen 3-yksikkö ei ole tuottanut sähköä 1.1.-7.1.2024, vaikka samaan aikaan sähkön vuorokausimarkkinan hinnat ovat olleet ajoittain erittäin korkeat. Energiaviraston tietojen mukaan 3-yksikkö on ollut teknisesti käytettävissä kyseisenä aikana ja että laitosta operoivan Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n (jatkossa myös TSE) omistajat vastaavat laitoksen kaupallisesta tarjoamisesta sähkön tukkumarkkinalle. Oy Turku Energia-Åbo Energi Ab (myöhemmin myös Turku Energia tai yhtiö) on yksi Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n omistaja. Näistä syistä Energiavirasto pyysi Turku Energialta selvitystä millä perusteilla Naantalın voimalaitosta ajetaan ja erityisesti millä perusteilla laitosta tarjottiin sähkön vuorokausimarkkinalle tammikuussa 2024.

2887/040701/2024

Energiavirasto aloitti tutkinnan sen selvittämiseksi, onko Turku Energia toiminut asiassa REMIT-asetuksen 5 vastaisesti jättäessään tuottamatta Naantalın voimalaitoksen 3-yksiköllä sähköä viikolla 1/2024.

Energiaviraston selvityspyyntö ja Turku Energian antama selvitys

Energiavirasto pyysi 17.5.2024 Turku Energialta selitystä, miksi Naantalın voimalaitoksen 3-yksikkö ei tuottanut sähköä viikolla 1/2024, sekä tietoja kuka ja millä perusteilla tekee päätöksen laitoksen tarjoamisesta markkinalle, millaisilla tarjouksilla laitosta tarjotaan sekä miksi laitoksen 3-yksikkö tuotti sähköä tammikuussa 2024 aikavälillä 16.1.-20.1. Turku Energia vastasi selvityspyyntöön 5.6.2024, mikä oli Energiaviraston asettaman määräajan puitteissa. Vastauksessaan Turku Energia kertoi seuraavaa.

Naantali 3 on CHP-laitos, joka kykenee myös pelkkään lauhdeajoon. Lähtökohtaisesti laitoksen tuotanto optimoidaan lämmön ja höyryn tuotantarpeen sekä sähkön hinnan mukaan niin, että kokonaisuudesta tulee kannattava. Kokonaisoptimointi määrittää sähköntuotannon optimoinnin CHP-ajossa.

[REDACTED]

1

[REDACTED]

.2

Tammikuun ensimmäisellä viikolla Turku Energian käytössä olleiden sähköennusteiden perusteella lauhdetuotannon kannattavuus näytti tappiolliselta.

[REDACTED]

1

[REDACTED]

2887/040701/2024

[REDACTED]

Lähtökohtaisesti Naantalın voimalaitoksen yksiköt tarjotaan sähkön vuorokausimarkkinalle optimoinnin tuloksena.

[REDACTED]

Ajanjaksolle 16.1.-20.1.2024 Naantalın 3-yksikkö tilattiin lämmöntuotantoon tulevan viikon poikkeuksellisen kylmän ajanjakson vuoksi turvaamaan lämmöntoimitukset asiakkaille. Tilaushetkellä tulevan viikon ennusteet näyttivät selvästi kylmempää. Käynnistämisestä päätettiin 11.1.2024. Alla ennusteet sekä toteutunut lämpötila ajanjaksolle:

[REDACTED]

[REDACTED]

Energiaviraston tarkentava kysymys ja Turku Energian antama selvitys

Energiavirasto lähetti Turku Energialle 12.6.2024 tarkentavan kysymyksen, jossa pyydettiin selvitystä, miten Naantalin voimalaitoksen 3-yksikkö on kyetty

6. Turku

Energia vastasi viestiin 14.6.2024, joka oli määräajan puitteissa.

7

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011 energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (REMIT-asetus)

REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa määritellään markkinoiden manipuloinnilla tarkoitettavan:

a) sellaisen tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista tai tätä kauppaa koskevan toimeksiannon antamista,

i) joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

(--)

Asetuksen 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti tukkutason energiatuotteilla tarkoitetaan seuraavia sopimuksia ja johdannaisia riippumatta siitä, missä ja miten niillä käydään kauppaa:

a) sähkön tai maakaasun toimitussopimukset, jos niihin perustuva toimitus tapahtuu unionissa;

[REDACTED]

2887/040701/2024

- b) unionissa tuotettuun, kaupankäynnin kohteena olevaan tai toimitettavaan sähköön tai maakaasuun liittyvät johdannaiset;
  - c) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät sopimukset;
  - d) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät johdannaiset.
- (--)

Asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaan energian tukkumarkkinoilla tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa markkinaa, jossa käydään kauppaa tukkutason energiatuotteilla.

Asetuksen 2 artiklan 7 kohdan mukaan markkinaosapuolella tarkoitetaan henkilöä, siirtoverkonhaltijaa mukaan luettuina, joka ryhtyy liiketoimiin, mukaan luettuna kauppaa koskevien toimeksiantojen antaminen, yksillä tai useammilla energian tukkumarkkinoilla.

REMIT-asetuksen 5 artiklassa kielletään osallistuminen markkinoiden manipulointiin ja sen yritys energian tukkumarkkinoilla.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (2013/590, valvontalaki)

Valvontalain 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa lain 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät. Valvonta- ja seurantatehtävät kattavat lain 2 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1227/2011 noudattamisen valvonnan.

Valvontalain 9 §:n mukaan, jos joku rikkoo tai laiminlyö 2 §:ssä tarkoitetussa kansallisessa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä velvoitteitaan, Energiaviraston on velvoitettava hänet korjaamaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä. Päätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin rikkomus tai laiminlyönti tulee korjata.

Valvontalain 16 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai jättää noudattamatta REMIT-asetuksen 5 artiklassa säädettyä kieltoa manipuloida tai yrittää manipuloida markkinoita.

Perustelut

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kysymys siitä, onko Turku Energia syyllistynyt toiminnallaan viikolla 1/2024 REMIT-asetuksen 5 artiklassa säädettyyn kiellettyyn markkinamanipulaatioon jättäessään tarjoamatta Naantalintuotteen voimalaitoksen 3-yksikön sähkön tuotantoa energian tukkumarkkinalle.

Asian oikeudellinen arviointi

REMIT-asetuksen 5 artiklan mukainen osallistuminen markkinoiden manipulointiin

REMIT-asetuksen 5 artikla kieltää markkinoiden manipulaation energiatuotteiden tukkumarkkinoilla laajassa merkityksessä. REMIT-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan i kohdan mukaan markkinoiden manipuloinnilla tarkoitetaan sellaisen tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittamista tai kauppaa koskevan toimeksiannon antamista, joka antaa tai todennäköisesti antaa vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutason energiatuotteiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta.

REMIT-asetuksen johdannon 13) kohdan mukaan energian tukkumarkkinoiden manipulointia on sellaisten toimien toteuttaminen, joiden johdosta hinnat asettuvat keinotekoisesti tasolle, jota ei voida perustella tarjontaa ja kysyntää koskevilla markkinavoimilla, mukaan lukien tuotanto-, varasto- tai siirtokapasiteetin tosiasiallisella saatavuudella ja kysynnällä. Markkinoiden manipulointitapoihin kuuluvat: väärien toimeksiantojen tekeminen ja peruminen; väärän tai harhaanjohtavan tiedon tai huhujen levittäminen tiedotusvälineissä, myös internetissä, tai muilla keinoin; tahallinen väärän tiedon toimittaminen hinta-arviointeja tai markkinaraportteja tuottaville yrityksille siten, että markkinaosapuolia ohjataan harhaan heidän toimiessaan kyseisten hinta-arviointien tai markkinaraporttien perusteella; sekä tahallinen sellaisen vaikutelman luominen, että saatavilla oleva sähköntuotantokapasiteetti, maakaasun saatavuus tai siirtokapasiteetin saatavuus poikkeavat todellisesta teknisesti käytettävissä olevasta kapasiteetista, jos tällainen tieto vaikuttaa tai on omiaan vaikuttamaan tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Manipulointi ja sen vaikutukset saattavat ilmetä rajojen yli, sähkö- ja kaasumarkkinoiden kesken sekä rahoitus- ja hyödykemarkkinoiden välillä, päästöoikeuksien markkinat mukaan lukien.

Turku Energian toiminta

Tukkutason energiatuotteen kauppa energian tukkumarkkinoilla

Markkinoiden manipulaation tai sen yrityksen tunnusmerkistön täyttyminen edellyttää, että kyseessä on tukkutason energiatuotteen kauppaa koskevan liiketoimen suorittaminen tai sitä koskevan toimeksiannon antaminen. Energiavirasto katsoo, että REMIT-asetuksen 2 artiklan tarkoittama tukkutason energiatuotteiden kauppaa koskevan liiketoimen suorittaminen tai kauppaa koskevan toimeksiannon antaminen koskevat kaikenlaisia tarjousten ja liiketoimien tekemiseen liittyviä toimia, kuten esimerkiksi uusien tarjousten jättäminen, olemassa olevien muuttaminen ja peruminen.

Sähkön vuorokausimarkkina ja päivänsisäinen markkina ovat REMIT-asetuksen 2 artiklassa tarkoitettuja energian tukkumarkkinoita. Kummallakin markkinalla kaupankäynnin kohteena olevat sopimukset ovat REMIT-asetuksen 2 artiklan mukaisia tukkutason energiatuotteita.

Energiavirasto toteaa, että osto- ja myyntitarjousten jättäminen on kauppaa koskevan toimeksiannon suorittamista. Tarjoukset ovat tarjouksen jättäjää sitovia ja ne vaikuttavat unionin sisäisen sähkömarkkinan hinnan laskentaan muodostaen sopimuksen unionissa toimitettavasta sähköstä.

2887/040701/2024

Asiassa saatujen selvitysten mukaan Turku Energia on yksi Naantalın voimalaitoksen sähköosakkaista ja voi tilata laitoksen 3-yksikön lauhdeajoon pelkkää sähkön tuotantoa varten. Sähkön tuotanto näissä tapauksissa tarjotaan vuorokausimarkkinalle sekä päivänsisäiselle markkinalle. Annetun selvityksen perusteella voidaan todeta, että Turku Energia tekee kyseiset tarjoukset omalta osaltaan. Näin ollen voidaan todeta, että Turku Energia tekee sellaisia liiketoimia tai niihin johtavia toimeksiantoja energian tukkumarkkinalla, jotka liittyvät Naantalın voimalaitoksen sähkön tuotantoon.

Onko Turku Energia toiminnallaan manipuloinut energian tukkumarkkinoita

Markkinoiden manipulaatiota on väärien tai harhaanjohtavien viestien antaminen energian tukkumarkkinalla. Lisäksi markkinoiden manipulointia on sellaisten toimien tekeminen, joiden perusteella luodaan sellainen kuva, että saatavilla oleva sähkön tuotantokapasiteetti poikkeaa todellisesta teknisesti käytössä olevasta kapasiteetista, jos tällainen tieto on omiaan vaikuttamaan tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Energiavirasto toteaa, että kapasiteetin tarjoamatta jättäminen tarkoittaa vähentynyttä sähkön tuotannon tarjoamista tukkumarkkinalle, mikä osaltaan lisää niukkuutta, antaa viestejä markkinalle ja vaikuttaa osaltaan hintoihin. Näin ollen kysymys asiassa on siitä, onko Naantalın tuotantokapasiteetin tarjoamatta jättäminen markkinalle ollut perusteltua tai onko tuotannon tarjoamatta jättäminen tapahtunut huolimattomuuden seurauksena.

Turku Energia on esittänyt Energiavirastolle omat laskelmansa niistä kustannuksista, mitä syntyy Naantalın voimalaitoksen 3-yksikön käynnistämisestä sisältäen polttoaineen ja päästöoikeuden kustannukset, käynnistämiskustannukset sekä muut muuttuvat kustannukset. Lisäksi Turku Energia on toimittamissaan selvityksissä esittänyt perusteet, miksi se katsoi tarpeelliseksi käynnistää laitoksen 3-yksikön 16.1.-20.1.2024 väliselle jaksolle.

Energiavirasto toteaa, että sanotut kustannukset ovat sellaisia, joita toimijat tyyppillisesti huomioivat tehdessään päätöksiä hiililauhdelaituksen käynnistämisestä.

.8

Asiassa saadun selvityksen perusteella Energiavirasto toteaa, että Naantalın 3-yksikön käynnistämättä jättäminen viikolla 1/2024 on mitä todennäköisimmin perustunut sellaisiin taloudellisiin seikkoihin, joita voidaan pitää asianmukaisina. Energiavirastolla ei ole näyttöä siitä, että yhtiö olisi perusteetta tahallaan tai huolimattomuuttaan jättänyt laitoksen tuotannon tarjoamatta tai tarjonnut sitä taloudellisesti epäedullisin ehdoin sähkön tukkumarkkinalle viikolla 1/2024 tai pyrkinyt muuten saavuttamaan hyötyä tai vääristämään markkinaa. Energiavirasto

2887/040701/2024

toteaa, että Turku Energia tässä tapauksessa ei ole antanut vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasen energiatuotteiden tarjonnasta tai hinnasta.

Yhteenvedo

Oy Turku Energia-Åbo Energi Ab ei ole antanut vääriä tai harhaanjohtavia viestejä tukkutasen energiatuotteiden tarjonnasta tai hinnasta viikolla 1/2024 eikä tässä tapauksessa ole rikkonut REMIT-asetuksen 5 artiklan markkinoiden manipuloinnin kieltoa.

Seuraamus

Energiavirasto toteaa, että asiassa ei ole tapahtunut sanottua REMIT-asetuksen 5 artiklan mukaista markkinoiden manipuloinnin kiellon rikkomista, joten asiassa ei tule arvioida seuraamuksen määräämistä.

Ratkaisu

Oy Turku Energia-Åbo Energi Ab ei ole rikkonut energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 (REMIT-asetus) 5 artiklan kieltoa osallistua markkinoiden manipulointiin energian tukkumarkkinoilla.

Energiavirasto ei arvioi seuraamusmaksun esittämistä.

Sovelletut säännökset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta, 2 artikla ja 5 artikla.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (2013/590) 2 §, 5 §, 36 §.

Lisätiedot

Lasse Pollari, johtava asiantuntija, 029 505 0198, lasse.pollari@energiavirasto.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus päätöksen liitteenä 1

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Jakelu

Oy Turku Energia-Åbo Energi Ab

Liite 1

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksiänto on toimitettu tavallisena tiedoksiäntona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiäntopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksiänto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiäntoa koskevan tiedoksiäntotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tahi arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Liite 1

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Liite 1

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valituksen käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu.

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2120 euroa.

Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.